

Interpellationssvar

Dnr 19KS184-3
2019-06-13

Kommunfullmäktige

Svar på Interpellation från Sverigedemokraterna (SD) - Hur tänker Gävle kommun agera mot det ökade våldet och den ökade hotbilden gentemot kommunens skolpersonal?

Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 29 april, väckte Wanja Delén Sverigedemokraterna (SD) följande interpellation.

”En trygg och säker arbetsplats är något som alla lärare och skolledare ska ha rätt till, precis som alla elever har rätt till en trygg och säker skolmiljö. Trygghet och säkerhet är en grundförutsättning för att våra lärare ska vilja stanna kvar i yrket och i Gävle. Det är även en förutsättning för att de ska kunna lyckas med sitt pedagogiska uppdrag.

Verkligheten ser dock helt annorlunda ut, tyvärr. Klimatet i skolan har blivit allt hårdare och anmälningarna till arbetsmiljöverket om hot och våld mot lärare, har under de senaste åren ökat och mörkertalet kan vara stort. Hotfulla, pressande och ibland våldsamma situationer har blivit allt vanligare inslag i lärarnas arbetsmiljö. Parallellt granskas lärarna i allt högre grad, ofta utifrån perspektivet elevernas rättigheter. Många lärare rapporterar att de känner sig osäkra på hur de kan markera gränser för sina elever. En osäkerhet som bottnar i en oro att man ”tar i” för mycket, och då riskerar att bli tillrättavisad av arbetsgivaren, anmäld av vårdnadshavare eller till och med avstängd från arbetet.

Lärarnas arbetssituation har således förändrats mycket på senare tid. Lärarnas auktoritet är inte längre naturligt given och tidigare normer är inte längre självklara. Detta är problematiskt då detta riskerar att resultera i att lärarna kommer i kläm mellan den nya verkligheten och politiska målsättningar, vilket i sin tur riskerar tvinga lärare till passivitet och att man väljer att titta bort istället för att agera vid problematiska situationer i skolan.

Sverigedemokraterna ser mycket allvarligt på dagens utveckling inom skolvärlden. I det svenska samhället har vi lagar att förhålla oss till, dessa gäller naturligtvis även i skolans värld. Lagen ska således efterlevas och

omfatta alla elever som begår brottsliga handlingar i skolan, oavsett om det är mot andra barn eller vuxna. Den som begår brott i skolan, ska också stängas av. Trots detta tyder rådande utveckling inom skolan på att våld och hot indirekt accepteras i dagens svenska skola, då elever alltför sällan stängs av. Detta trots att rektor enligt lag har rätt till det.

Enligt SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) är arbetsgivaren skyldig att kartlägga vilka risker som finns för hot och våld på arbetsplatsen. Kartläggningen ska resultera i ett åtgärdsprogram, vidare ska särskilda säkerhetsrutiner finnas för arbetsuppgifter som kan medföra en risk för hot och våld. Arbetsmiljöverkets föreskrifter om hot och våld lägger ett stort ansvar på arbetsgivaren vad gäller förebyggande åtgärder, omhändertagande av drabbade, säkerhetsrutiner, handlingsplaner och utbildning.

Utifrån att Utbildningsnämnden har arbetsgivaransvar för personal inom skolverksamheten så vilar således ett stort ansvar i denna fråga på nämnden. Varför vi önskar erhålla svar på följande frågor:

1. Hur arbetar Gävle kommun för att nolltolerans mot våld ska råda i kommunens skolverksamheter?
2. Hur förmedlas en sådan nolltolerans mot våld ut till anställda, elever och föräldrar?
3. Vilket stöd och vilka förutsättningar i övrigt, finns att tillgå för våra lärare för att kunna hantera våldsamma och hotfulla situationer i sin yrkesutövning?
4. Hur mycket hot eller våld ska en anställd inom våra skolverksamheter behöva utstå innan kraftfulla konsekvenser för förövaren träder i kraft (såsom polisanmälan och avstängning)?
5. Råder det några oklarheter för Gävle kommuns rektorer och skolledning, hur de ska bemöta och hantera elever som är hotfulla och våldsamma?
6. Hur ämnar Utbildningsnämnden komma till rätta med dagens negativa utveckling i fråga om det ökade våldet och den ökade hotbilden gentemot Gävle kommuns lärare?"

Evelyn Klöverstedt (L), Utbildningsnämndens ordförande fick i uppdrag att besvara interpellationen.

Som svar på interpellationen vill jag anföra följande

Tack för dina frågor i ett mycket viktigt ämne, vår personals arbetsmiljö.

1. *Hur arbetar Gävle kommun för att nolltolerans mot våld ska råda i kommunens skolverksamheter?*

Skollag och läroplan är tydliga i att nolltolerans gäller. Verksamheterna inom Utbildning Gävle arbetar aktivt med trygghet i skolan utifrån Gävlemodellen.

Modellen utgår från svenska forskningsresultat, skolans styrdokument samt den egna skolans förutsättningar och aktuella behov.

Flera av skolorna arbetar med våldsprevention utifrån programmen "Agera tillsammans" och "Mentorer i våldsprevention" (MVP).

Gävle kommun deltog i projektet "En kommun fri från våld" som påbörjades 2015 och avslutades 2018, där visionen var att tidigt förebygga våld bland barn och unga. Efter projektets avslutande har arbetet fortgått inom Gävle kommun och många utbildningsinsatser görs mot skolan. MVP var en av de våldspreventiva metoderna som visat goda resultat internationellt som prövades under projektet och som alltså fortfarande används. I projektet deltog även organisationen Män för jämställdhet (MÄN). Agera tillsammans är en utbildning som skapats av MÄN.

MVP är en bred och tidigt förebyggande insats riktad till unga på högstadiet och gymnasiet. MVP syftar till att förebygga könsbaserat våld, kränkningar och trakasserier. Programmet vill öka medvetenheten om våld, utmana stereotypa normer kring kön och öppna för dialog och reflektion. MVP utgår ifrån en åskådaransats och uppmuntrar även unga att på olika sätt agera som förebilder genom att ingripa mot kränkningar och våld i sin vardag. Agera tillsammans är en bred och tidig insats för att förebygga våld, trakasserier och kränkningar. Insatsen är anpassad för elever i årskurs 4–5 och bygger på samma förändringsidéer som MVP-programmet. Alla verksamheter från förskola till gymnasieutbildning har trygghetsplaner eller Likabehandlingsplan och plan för kränkande behandling.

2. Hur förmedlas en sådan nolltolerans mot våld ut till anställda, elever och föräldrar?

Se föregående svar. Elever och medarbetare är delaktiga när trygghetsplaner och Likabehandlingsplan och plan för kränkande behandling tas fram och följs upp. Planerna är väl förankrade hos föräldrarna.

3. Vilket stöd och vilka förutsättningar i övrigt finns att tillgå för våra lärare för att kunna hantera våldsamma och hotfulla situationer i sin yrkesutövning?

En del får man genom MVP och Agera tillsammans en annan del är den kompetensutveckling som ges bland annat genom föreläsningar av Bo Hejlskov och i augusti 2019 av Ross Greene. Flera skolor har också haft studiecirkel utifrån litteratur av de två nämnda. Förutom detta erbjuds individuell kompetensutveckling. Det finns rutiner när det gäller att undersöka riskerna för hot och våld i arbetsmiljön. Om det uppkommer situationer som en medarbetare mår dåligt av erbjuds stöd utifrån medarbetarens behov via företagshälsovården eller andra aktörer som Gävle kommun har avtal med gällande samtalsstöd

4. Hur mycket hot eller våld ska en anställd inom våra skolverksamheter behöva utstå innan kraftfulla konsekvenser för förövaren träder i kraft (såsom polisanmälan och avstängning)?

Varje händelse utreds och en bedömning görs i varje enskilt fall. Skollagen kapitel 5 som rör trygghet och studiero är det som styr. Förutom detta görs en bedömning om polisanmälan eller anmälan till socialtjänsten ska ske.

5. Råder det några oklarheter för Gävle kommuns rektorer och skolledning hur de ska bemöta och hantera elever som är hotfulla och våldsamma?

Nej, det ska inte råda några oklarheter gällande detta. Huvudmannen får rapporter när något händer i verksamheterna.

6. Hur ämnar utbildningsnämnden komma till rätta med dagens negativa utveckling i fråga om det ökade våldet och den ökade hotbilden gentemot Gävle kommuns lärare?

Utbildningsnämnden och Kommunledningen ser mycket allvarligt på alla slags händelser som leder till en minskad trygghet. Det förebyggande arbetet genom Elevhälsan är därför prioriterad och har fått extra resurser. Jag vill ändå påpeka att man från verksamheten inte delar bilden av att våldet har ökat i skolan i den omfattning som beskrivs. Skolinspektionens rapporter utifrån tillsyn och kvalitetsgranskning av Gävle kommuns verksamheter visar också att ett stabilt och målinriktat arbete pågår och att det finns gemensamma rutiner för att alla i kommunens verksamheter ska känna sig trygga och kunna arbeta i en lugn miljö.

Med det anser jag interpellationen besvarad.

Evelyn Klöverstedt (L)
Ordförande Utbildningsnämnden